

Landelijke Klachtencommissie onderwijs

(mr. H.T. van der Meer, drs. D.J. Duyvis, drs. M. Polderman)

Uitspraaknr. 07.087

Datum:

24 oktober 2007

Oncollegiaal docentencabaret, 'trap na' door locatiedirecteur in het slotwoord na de tweede opvoering, taken en de positie van de ombudsman; klacht gedeeltelijk gegrond; voortgezet onderwijs.

De klacht

Collega's van een medewerkster van het schoolbestuur, die werkzaam is voor het Boekenfonds op de schoollocatie, hebben in een jaarlijks cabaret een lied ten gehore gebracht over het Boekenfonds en over haar. De inhoud van dat lied was voor de medewerkster ernstig beledigend, althans onnodig grievend. De directie heeft de heruitvoering van dit lied op de twee dagen erna, ondanks haar mondelinge verzoek daartoe, niet verhinderd.

Daarnaast heeft de directie de door haar schriftelijk ingediende klacht niet adequaat behandeld. Door de klacht niet te sturen naar de LKC maar de klacht pas twee maanden later te willen laten behandelen door de ombudsman, blijft zij onnodig lang beschadigd.

De visie van partijen

Partijen hebben hun standpunten nader toegelicht; deze zijn verwerkt in de overwegingen van de Commissie.

Overwegingen van de Commissie

De medewerkster verwijt de directie van de school, in de personen van de rector en de directeur van de locatie waar zij werkzaam is voor het Boekenfonds, niet adequaat te hebben gehandeld nadat zij er kennis van had genomen dat er tijdens het jaarlijkse docentencabaret een voor haar als medewerkster van het Boekenfonds ernstig beledigend, althans onnodig grievend lied was gezongen - getiteld 'geen boeken blues' - en dat het cabaret de twee dagen erna nogmaals zou worden opgevoerd.

De Commissie heeft kennis genomen van de tekst van het gewraakte lied en is van oordeel dat de daarin gedane uitlatingen over het Boekenfonds en de medewerkster niet kunnen worden gekwalificeerd als ernstig beledigend en onnodig grievend.

Bedacht moet worden dat het lied onderdeel uitmaakt van een cabaret. Daarbij is het niet ongebruikelijk dat bepaalde feiten, gebeurtenissen en/of personen kritisch en met enige overdrijving worden beschreven. Wel doet de vraag zich voor of het terecht en verstandig was om alleen de medewerkster, die -zo is de Commissie gebleken- als uitvoerster werd geconfronteerd met de aanloopp problemen van een aantal door de directie geïnitieerde ontwikkelingen (invoering bepaalde software en wijziging leverancier boeken) en er blijkens

haar verklaring veel energie in heeft gestoken om desondanks de boeken op tijd bij de leerlingen te krijgen, op het falen van het systeem af te (laten) rekenen.

Saillant detail in dit verband acht de Commissie de door de medewerkster gestelde en door de directie niet weersproken omstandigheid dat de auteur van het gewraakte lied degene is die heeft moeten erkennen leerlingen drie maanden hun boeken te hebben onthouden terwijl die boeken in de kast van zijn lokaal bleken te liggen.

Wat betreft de procedure stelt de Commissie vast dat de medewerkster de dag na de eerste opvoering van het cabaret heeft gesproken met de locatiedirecteur en in dat gesprek heeft aangegeven dat het voor haar onaanvaardbaar zou zijn indien het lied 'geen boeken blues' diezelfde dag en de dag erna opnieuw ten gehore zou worden gebracht tijdens het cabaret. De locatiedirecteur heeft vervolgens ingesproken op de voicemail van de mobiele telefoon van de rector ten einde hem op de hoogte te stellen van de ontstane situatie. De rector heeft verklaard die middag in vergadering te zijn geweest en zijn mobiel uitgeschakeld te hebben. Hij heeft toegegeven na de vergadering zijn voicemail niet te hebben afgeluisterd. Daardoor werd hij vlak voor de aanvang van de uitvoering ter plekke geconfronteerd met deze problematiek. De Commissie is van oordeel dat de medewerkster er op mocht rekenen dat de directie intern snel en effectief met elkaar communiceert.

Gelet op het gegeven dat de rector vervolgens binnen enkele minuten een beslissing moest nemen over het al dan niet doorgaan van het cabaret, terwijl de zaal al vol zat en met enerzijds het standpunt van de medewerkster dat het voor haar onaanvaardbaar was dat het lied nogmaals ten gehore zou worden gebracht en anderzijds de omstandigheid dat de docenten niet bereid waren het lied te schrappen uit het cabaret, is de Commissie van oordeel dat de rector geen onredelijke beslissing heeft genomen door het cabaret door te laten gaan. Het verbieden van een cabaret is immers een vergaande maatregel en terecht heeft de rector geoordeeld dat daarvoor onvoldoende grond was. Dit onderdeel van de klacht acht de Commissie niet gegrond.

Het had naar het oordeel van de Commissie echter wel in de rede gelegen dat de rector de docenten had laten weten dat hij op een later moment over die situatie met hen wilde spreken en hen in dat gesprek zou hebben aangesproken op hun collegialiteit. Immers een cabaretuitvoering is nog geen vrijbrief om oncollegiaal gedrag ten toon te spreiden. Ook docenten worden bekend verondersteld met de problematiek waarmee het Boekenfonds zich geconfronteerd zag: de medewerkster kon niet verantwoordelijk worden gehouden voor de diverse van buiten komende oorzaken. Daarom had ook van de directie verwacht mogen worden dat zij na afloop van het cabaret haar verantwoordelijkheid in dezen ten opzichte van de aanwezigen in de zaal had genomen. Immers het mag van algemene bekendheid worden geacht, zeker van managers, dat de invoering van nieuwe systemen, zoals in de onderhavige situatie de invoering van de nieuwe software, tot aanloopproblemen kan leiden. Nu tot de invoering daarvan niet door de medewerkster, maar door de directie was besloten had van haar, geconfronteerd met een cabaret waarbij de volledige verantwoordelijkheid bij een uitvoerster wordt gelegd, verwacht mogen worden dit in een slotwoord wat te nuanceren. In plaats daarvan maakte de locatiedirecteur het alleen maar erger door voort te borduren op het gewraakte lied en de inhoud daarvan door middel van een grap nodeloos te benadrukken. Het is niet onbegrijpelijk dat dat door de medewerkster als een trap na is ervaren. De Commissie acht dan ook de klacht op dat punt gegrond. De Commissie heeft ter zitting met instemming vernomen dat de rector de locatiedirecteur hierover op een later moment wel heeft aangesproken.

De Commissie stelt vast dat het optreden van de rector op eerdergenoemd moment niet deëscalerend is geweest. Geconfronteerd met de mededeling van zijn secretaresse dat de medewerkster dreigde een advocaat in de handen te nemen is hij onmiddellijk afgehaakt in een traject van deëscalatie, welk traject op dat moment vanuit het belang van de school het meest voor de hand lag. In plaats van het tonen van begrip of medeleven jegens de medewerkster heeft de rector een formele positie ingenomen. Naar het oordeel van de Commissie had de rector de gelegenheid te baat moeten nemen om nader in gesprek met de medewerkster te komen hetzij op dat moment, hetzij vanwege hoog oplopende emoties op een nader af te spreken moment.

De medewerkster heeft vervolgens bij brief de rector verzocht om behandeling van haar klacht bij het schoolbestuur en de LKC, met melding aan de ombudsman.

Voor wat betreft de termijn waarop de klacht door de ombudsman zou worden behandeld, te weten twee maanden later, stelt de Commissie vast dat de termijn tussen ontvangst van de officiële klacht door de rector en het begin van de vakantie erg kort was, namelijk 4 dagen, waardoor het praktisch gezien bijna onmogelijk was de klacht nog voor de vakantie te laten behandelen door de ombudsman. De Commissie heeft echter niet de overtuiging gekregen dat het voor de directie zelf niet mogelijk was geweest, mede gelet op de ontstane situatie, een ultieme poging te doen voor de zomervakantie dit probleem op te lossen door het voeren van gesprekken met de medewerkster en de docenten van het cabaret, teneinde verdere escalatie te voorkomen en na de vakantie weer met een goede start te kunnen beginnen.

De Commissie acht de klacht gegrond voor zover de rector niet in gesprek met de medewerkster en de docenten van het cabaret is gegaan teneinde te proberen voor de zomervakantie uit de ontstane impasse te geraken.

In dit verband merkt de Commissie met instemming op dat de rector zich ter zitting bereid heeft verklaard het initiatief te nemen voor een gesprek met de medewerkster en de docenten van het cabaret.

Voor wat betreft het indienen van een klacht bij de LKC is de opvatting van de Commissie dat een schoolbestuur niet verplicht is een bij hem ingediende klacht door te sturen naar de LKC, maar deze eerst zelf in behandeling kan nemen. Het reglement in de onderhavige klacht biedt ook ruimte voor deze opvatting. Indien de medewerkster gelijktijdig de klacht bij het schoolbestuur en de LKC had willen indienen had zij zelf voor indiening bij de LKC zorg dienen te dragen. Wat dit onderdeel betreft acht de Commissie de klacht ongegrond.

Hoewel het buiten het bestek van de klacht valt maakt de Commissie toch een opmerking over de positie en het handelen van de ombudsman. De Commissie stelt vast dat de klachtenregeling van de school aanleiding geeft tot verwarring over de positie van de ombudsman. Deze heeft op basis van de regeling een combinatie van taken en rollen ten aanzien waarvan wel de vraag rijst of één persoon die in zich kan verenigen: adviseren aan het schoolbestuur, begeleiden van klagers en bemiddelen. Het is begrijpelijk dat het de medewerkster niet duidelijk is geworden wat zij van de ombudsman kon verwachten en dat ook de ombudsman zelf daar geen helder antwoord op kon geven. Voorts is het de Commissie uit de regeling ook niet duidelijk geworden of de medewerkster zich de keuze van de behandeling van haar klacht door de ombudsman diende te accepteren of dat die keuze bij haar lag.

Voor wat betreft de afhandeling van de klacht door de ombudsman overweegt de Commissie dat zij, bij gebreke van zijn advies inzake de klacht van de medewerkster, niet heeft kunnen vaststellen in hoeverre daadwerkelijk hoor en wederhoor van beide partijen heeft plaatsgevonden. Voorts heeft het de Commissie bevreemd dat het advies van de ombudsman niet aan de medewerkster is toegezonden. De Commissie zal een aanbeveling doen over het evalueren van de klachtenregeling, in het bijzonder wat betreft de taken en de positie van de ombudsman. Ten overvloede merkt de Commissie nog op dat er op zichzelf beschouwd niets op tegen is dat een schoolbestuur de behandeling van een bij hem ingediende klacht overdraagt aan een (onafhankelijke) ombudsman die aan het schoolbestuur een advies uitbrengt. Dit laat onverlet dat het iedere klager altijd vrijstaat om zich rechtsreeks tot de LKC te wenden.

Het oordeel van de Commissie

De klacht is gegrond voor wat betreft de opmerking van de locatiedirecteur in het slotwoord na de opvoering van het tweede cabaret en het onderdeel dat de rector de door de medewerkster ingediende klacht niet adequaat heeft behandeld in de zin dat hij geen ultieme poging heeft gedaan om nog voor de zomervakantie uit de impasse te geraken. Voor het overige is de klacht ongegrond.

Aanbevelingen van de Commissie

De Commissie beveelt het schoolbestuur aan de klachtenregeling van de school te evalueren, met name wat betreft de taken en de positie van de ombudsman.